

1
2009

kamVcentru

programový a kulturní zpravodaj Moravské Ostravy a Přívozu

Tipy měsíce

Svěcený a jiní v katedrále

Na novoročním koncertě v Katedrále Božského Spasitele v Moravské Ostravě, který se koná 5. ledna v 19 hodin, bude hlavní hvězdou houslový virtuos Jaroslav Svěcený. Výtěžek koncertu pomůže Hospici sv. Lukáše v Ostravě-Výškovicích, který je jediným zařízením svého druhu v našem městě.

Na programu koncertu je především duchovní hudba, kromě Svěceného vystoupí Kubínovo kvarteto, polská sopránistka Ewa Stoschek, sólistka opavského divadla Šárka Maršálková, sólista NDM Pavel Kozel a italský zpěvák Luciano Mastro.

Katedrála Božského Spasitele
Náměstí Mgr. Šrámka 4/1760, Ostrava
Tel.: 596 114 706

Legenda Čechomor

4. ledna od 19 hodin vás v Domě kultury spolehlivě rozparádí novoroční koncert dnes už legendární skupiny Čechomor, která svým zcela neopakovatelným způsobem dokáže upravit lidové písně, spojit různé hudební žánry a různé hudební nástroje v jeden bezchybný celek.

Čechomor vznikl v roce 1988 pod názvem I. Českomoravská nezávislá hudební společnost a brzy po vydání prvního alba Dověčnosti vystupovala kapela po celé Evropě.

V roce 1994 Čechomor z akustického pojetí zvuku pozvolna začal přecházet do elektrické podoby. V roce 2000 „Českomoravská“ vydává své třetí řadové album nazvané Čechomor. Po vydání alba skupina definitivně přijala současný název Čechomor a v létě 2000 pozval Jarek Nohavica Čechomor na společné turné.

Čechomor v průběhu svého působení získal několik ocenění, projel celou Evropu, severní Ameriku a Rusko, spolupracoval s divadlem Na Palmovce, bratry Formany, s komorním orchestrem Collegium českých filharmoniků, účinkoval ve filmu apod.

Mistr flamenca

Pódium Domu kultury se 17. ledna ve 20 hodin změní v taneční parket, na němž předvede se skupinou Fantasia Española své umění José León – muž s nejrychlejšíma nohama ve světě španělského tance.

Jeden z nejlepších světových tanečníků flamenca je držitelem dvou světových rekordů v rychlostním flamencu a dokonce je zapsán v Guinnessově knize rekordů. Dokáže špičkami a patami obou chodidel udeřit o zem 1 600krát za minutu, tedy 27krát každou vteřinu...

Původem je flamenco tradiční španělská lidová hudba (zpěv a tanec) z oblasti Andalusie, dnes si pod pojmem vybavíme také jedinečný kytarový doprovod. Rytmus je zdůrazňován především tleskáním rukou nebo bubnováním rukama na cajón, nástroj ve tvaru krabice, na které hudebník sedí. Cílem je dosáhnout duende, stavu extáze, kdy hudebníky hudba úplně pohltí. Proto je pro flamenco také typické vzájemné slovní povzbuzování, jako by se navzájem chtěli všichni vyburcovat k vyššímu výkonu, k hlubšímu prožitku.

Dům kultury města Ostravy
28. října 127, Moravská Ostrava
Tel.: 597 489 111, 597 489 399
www.dkmoas.cz

Premiéry

V divadle se bude čarovat

Po delší době se činohra NDM vrací k pohádce. 17. ledna se zde v režii Pavla Šimáka odehraje česká premiéra Dahlových Čarodějnic.

Jde o pohádku současnou, od mistra svého oboru. Roald Dahl napsal mimo jiné úspěšně zfilmovaný příběh Karlík a továrna na čokoládu. Autor se kromě pohádek věnoval stejně úspěšně i tvorbě pro dospělé a jeho pohádky jsou většinou určeny i jim, takže je můžeme směle označit za rodinné příběhy.

Premiéra 17. ledna v 19.00 hodin. 1. repríza 18. ledna v 17.00 hod., další představení 21. ledna v 18.30 hod.

Divadlo Jiřího Myrona
Čsl. legií 12, Moravská Ostrava
Tel.: 596 276 203, www.ndm.cz

Finská Divadelní komedie

Nejúspěšnější finský dramatik (píšící švédsky) Bengt Ahlfors má na svém kontě asi třicet her, převážně komedií. Jedna z nich bude mít premiéru v Divadle Antonína Dvořáka 31. ledna v 19 hodin.

Jak napovídá název, hra je zasazena do prostředí divadelního zákulisí. Právě se zkouší nová inscenace. S velkou dávkou humoru sledujeme vztahy herců s nešťastným autorem, režisérem, inspicentem a dalšími. Jak vypadá divadlo uvnitř? Je plné snů a pochybností, snažení a lenosti, solidarity a závislosti, politických intrik a erotických dobrodružství. Doufáme, že se budete smát...

Premiéra 31. ledna v 19.00 hodin. 1. repríza 1. února v 17.00 hodin.

Divadlo Antonína Dvořáka
Smetanovo nám. 1, Moravská Ostrava
Tel.: 596 276 420, www.ndm.cz

Táňa: historie lásky

Divadlo Petra Bezruče zve 23. ledna na premiéru smutně směšné hry o tom, jaké to je, když milujeme nesprávného člověka.

Roztanečená komedie Táňa, Táňa, kde „bláznivé housle padají z výšky borovic v parku a pomeranče se kutálejí jako jablka“, historie lásky ve stylu A. P. Čechova, naplněná nostalgicky mámivými iluzemi, začíná v 19 hodin.

Ve starém venkovském sídle se setkává skupinka přátel. Procházejí se, tančí, tlachají, popíjejí, hodují... milují. Milují? Za jejich zdánlivým klidem se ukrývá věčný zápas mužského a ženského světa. Věčná touha lásky, věčná bolest lásky. Každý ovšem miluje někoho jiného.

Premiéra 23. ledna, další představení 26. ledna v 18 hodin a 30. ledna v 19 hodin.

Divadlo Petra Bezruče
28. října 120, Ostrava 1
Tel.: 596 618 363, www.bezrucy.cz

Beckett a Albee v Aréně

10. ledna v 18.30 hod. Samuel Beckett: Šťastné dny.

24. ledna v 18.30 hod. Edward Albee: Kdo se bojí Virginie Volfové.

Komorní scéna Aréna
28. října 2, Moravská Ostrava
Tel.: 595 155 595, www.divadloarena.cz

Čechomor se zpěvačkou Lenkou Dusilovou.

Koncerty

Bohatá lednová nabídka

Mimořádné koncerty Janáčkovy filharmonie

9. ledna v 19 hodin. Program: B. Martinů: Koncert pro 2 smyčcové orchestry, klavír a tympany H 271, S. Rachmaninov: Koncert pro klavír a orchestr č. 2 c moll op. 18, A. Dvořák: Symfonie č. 9 e moll op. 95 (Z Nového světa). Účinkují: Derek Han (USA) – klavír, Janáčková filharmonie Ostrava. Theodore Kuchar – šéf-dirigent JFO.

18. ledna v 10 hodin. Program: E. Axman: Otcí, J. Kvapil: Horské růže, O. Ostrčil: Jarní, Zimní, J. Kunc: Kačena divoká, V. Petrželka: To je má zem, L. Janáček: Čtyři lidové mužské sbory, L. Janáček: Čtveřice mužských sborů, L. Janáček: Čtvero mužských sborů moravských, Z. Lukáš: Jaro se otvírá, E. Suchoň: Tri slovenske piesne, A. Tučapský: Běží voda, běží, F. Vach: Kebyse to, možná Hore Hronom, J. Šoupal: Čižmičky, Panimamo. Účinkují: Pěvecké sdružení moravských učitelů Roman Mžík – housle, Lubomír Mátl – sborník a dirigent.

Velký symfonický cyklus

15. a 16. ledna od 19 hodin pokračuje ve společenském sále Domu kultury Velký symfonický cyklus Janáčkovy filharmonie.

Program: J. Suk: Fantastické scherzo op. 25, L. van Beethoven: Koncert pro klavír a orchestr č. 4 G dur op. 58, J. Brahms: Symfonie č. 4 e moll op. 98. Účinkují: Derek Han (USA) – klavír, Theodore Kuchar – šéf-dirigent JFO.

Kubínovo kvarteto

20. ledna v 19 hodin. Program: J. Kř. Vaňhal: Smyčcový kvartet G dur, W. A. Mozart: Smyčcový kvartet č. 21 D dur K 575, Ch. Sinding: Klavírní kvintet e moll op. 5. Spoluúčinkuje: Michal Bárta – klavír.

Jazz v Čs. rozhlase

Prestížní jazzový koncert ostravské skupiny Boris Urbánek Combination band se uskuteční 14. ledna v 19 hodin v rámci VIII. ročníku cyklu komorních koncertů pořádaných Uměleckou agenturou Presto v prostorách nahrávacího studia č. 1 v budově Českého rozhlasu Ostrava.

Účinkují: Boris Urbánek Combination band: B. Urbánek – klavír, M. Žáček – saxofony, V. Šmída – trubka, R. Horvat – kytara, P. Benek – bicí, J. Krompolc – basová kytara, J. Kupčík – perkuse.

Dvakrát živě z Metropolitní opery

Dům kultury zve na další dva z přímých satelitních přenosů operních představení z Metropolitní opery v New Yorku v HD kvalitě a prostorovém zvuku 5.1 na filmovém plátně. Přenos si tak vychutnáte úplně stejně, jako kdybyste seděli přímo v New Yorku.

10. ledna je na programu opera Giacomina Pucciniho La Rondine (Vlaštovka) a 24. ledna si můžete vychutnat dílo Christopa Willibald Glucka Orfeus a Euridika. Obě představení jsou nastudována v italštině, ale mají anglické i české titulky. Přenosy začínají v 18.45 hodin.

Vlaštovka se na operních jevištích neuvádí tak často jako jiné Pucciniho opery, zato každé její uvedení přináší publiku skvělý zážitek. Obzvlášť, když se na jevišti setká tak charizmatická operní dvojice (partneři i v soukromí) Angela Gheorghiu a Roberto Alagn. Dirigent: Marco Armiliato.

Úspěšná inscenace Orfeus a Euridika o lásce až za hrob, která i bohy přesvědčí o své pravdivosti, dojmá diváky na celém světě. Představiteli ústředního páru jsou Stephanie Blythe a Danielle de Niese, za dirigentským pultem stane mistr Levine.

DKMO, 28. října 127, Moravská Ostrava
Tel.: 597 489 111, 597 489 399
www.dkmoas.cz

Koncerty

Jesličky se líbily

Letos již po čtvrté obohatila vánoční atmosféru v Ostravě zpěvohra „Jesličky svatého Františka“ (v kostele sv. Václava), která je určena malým i velkým divákům.

„Jesličky“ navštívilo během dvou dopoledních představení 15. a 17. 12. bezmála šest set žáků základních škol a studentů gymnázií. Podle reakce dětí a pedagogů byla akce velmi úspěšná. Potvrdila se potřeba informovat děti obdobnými představeními o prvotním smyslu vánočních svátků, které se bohužel v dnešní době stávají převážně spotřební záležitostí.

Obě představení pro veřejnost 17. 12. a 26. 12. byla vyprodána a setkala se u publika s více než vřelým přijetím. Forma zpěvohry je přijatelná, poučná a povznášející jak pro děti, tak pro dospělé, umělecká úroveň všech představení byla velmi dobrá.

Rádi bychom seznámili čtenáře s historií tohoto díla. Skladatel Pavel Helebrand napsal zpěvohru v roce 1995 pro Dětské operní studio při Národním divadle moravskoslezském. V jeho nastudování s několika členy opery Národního divadla moravskoslezského v režii Ilij Racka měla zpěvohra premiéru v létě 1997 na hudebním festivalu Janáčkovy Hukvaldy a pak byla po několika let reprizována vždy v předvánočním čase v divadle Antonína Dvořáka.

(ik)

Varhanní koncert

3. ledna od 19 hodin v hudebním sále Domu kultury zahraje na varhany Lukáš Petřvalský, který je nejen varhaníkem v berounském kostele sv. Jakuba, ale i členem Liturgické komise při České biskupské konferenci a Papežské společnosti pro liturgickou hudbu.

Jak jste s hudbou začínal?

Doma jsem se s hudbou setkával a když mi bylo pět let, začal jsem se učit. Chodili jsme do kostela v Ostravě, kde hrály varhany a byl tam orchestr a sbor. Když mi byl deset let, všiml si mě pan profesor Marek a měl jsem štěstí, že už jsem dosáhl na pedály. Po absolvování gymnázia jsem začal studovat muzikologii v Praze. Jako absolventskou práci jsem složil Sonátu pro varhany.

Takže vy a varhany – to patří k sobě?

Varhaníka v kostele jsem dělal vlastně od dvanácti let. V roce 1998 mi nabídli místo varhaníka u Sv. Ignáce na Karlově náměstí. Tam jsem se setkal s jezuitou a kontakt s nimi mi otevřel cestu do světa. Takže dodnes jezdím do Říma a vůbec do Itálie.

A skladatel Lukáš Petřvalský?

O loňských Vánocích měla premiéru má Vánoční mše a letos Velikonoční mše pro sbor a varhany.

(MaS)

Dětem

■ **Kouzelný cirkus Nori japonského loutkáře a režiséra Noriyukiho Sawy** je pro dětské diváky jedním velkým překvapením. Přijďte se podívat 4. ledna v 10 hodin.

■ **Příhody a legrácky s pejskem a kočičkou** uvede Divadlo loutek 11. ledna v 10 hodin.

Divadlo loutek

Pivovarská 15, Ostrava 1

Tel.: 596 114 884, www.dlo-ostava.cz

Proluky ano či ne?

29. ledna se koná ve Fiducii debata na téma, které je v současné době mimořádně aktuální: Zastavět či nikoliv proluky po domech v centru města, které byly zničeny nebo odstraněny v posledních šedesáti letech?

Fiducia – antikvariát a galerie
Nádražní 30, Moravská Ostrava
Tel.: 596 117 312
www.antikfiducia.com

Knižní tipy

O Rokytovi s písničkú

Začátkem loňského prosince vydalo ostravské nakladatelství Repronis půvabnou knížku s názvem **S písničkú na světa kraj**.

Je o hudebním režisérovi Ostravského rozhlasu a zejména o muzikantovi, instrumentalistovi, folkloristovi a vynikajícím znalci lidových písní Janu Rokytovi. Autorem je spisovatel Milan Švihálek, který se ptá a Rokyta odpovídá. Rokyta se ohlíží po své životní dráze muzikanta a bilancuje. Sám v odpovědích vysvětluje, proč byl takový, jaký byl. Narodil se totiž před sedmdesáti lety v Jasenné pod Sirávkem a je tedy rodilý Valach. Jeho tatínek byl vynikající muzikant a současně duše Valašského krúžku v Jasenné. Mladý Janek Rokyta zpíval také v kostelním sboru za doprovodu varhan. Jeho dětství je vyplněno přírodou, hudbou a zpěvem. Po maturitě na vyšší průmyslové škole horní začal v roce 1953 spolupracovat v Ostravském rozhlasu s vynikajícím muzikologem a folkloristou Ivo Stolaříkem, který prosazoval lidovou muziku. O pět let později vznikla při Vysoké škole báňské v Ostravě cimbálová muzika s nefolklorním názvem Technik. Stala se doslova senzací, protože po několika měsících tvrdého nacvičování se tento hudební soubor stal nejlepším v republice.

Jan Rokyta vybudoval dokonalou archivní folklorní fonotéku, pro rozhlas upravil zhruba tisíc lidových písní.

(na)

Půvabné paměti Alžběty Babrajové

Knížka od Alžběty Babrajové vznikla prostým způsobem: do zvláštního sešitu si autorka zapisovala postřehy a běh života od svého mládí, až po dobu, kdy pracovala na statku a později jako hospodyně v různých domácnostech.

Psala jednoduše, jasně a přímočaře; jako by vyprávěla blízkým. Síla napsaného spočívá v tom, že popisuje podrobně vše. Kde žila, jak to tam vypadalo, kde se vařilo, kde spalo, jaký kdo byl. Jak vypadal nábytek, dům, způsob obživy, vaření. Tímto prostředím se prolétají popisy osudů blízkých. Vynecháno není vskutku nic. Píše o různých svátcích a lidových zvycích, na které se už dávno zapomnělo, o svatbách, pohřbech, návštěvách kostela, církevních událostech. Píše i o politice, válce, o lidech které měla ráda. Najdeme zde prostý výčet toho, co život ztěžovalo, o hladu a chamtivosti některých lidí, o své lásce, svých dětech. Třeba o Václavovi, který vystudoval dvě průmyslovky, stal se v Ostravě automechanikem a leteckým fandou, postavil si dva kluzáky a létal v nich na letišti v Dolním Benešově. Pak si postavil motorové letadlo a s tím vzletěl už v Hrabůvce, a ona – jako matka – se vždycky modlila, aby se mu nic nestalo.

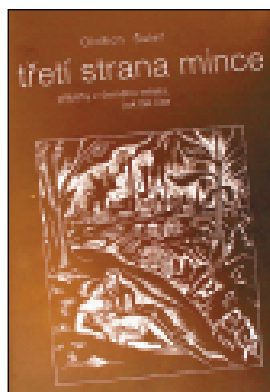
Paměti Anny Babrajové, které vydalo ostravské nakladatelství Repronis, jsou cenným popisem lidského osudu, pravdivým a laskavým.

(an)

Třetí strana mince města Ostravy

Spisovatel Oldřich Šuleř píše buď o Valašsku, nebo o Ostravě, nic mezi tím. Jeho poslední kniha se jmenuje Třetí strana mince, s podtitulem: Příběhy z černého města, jak šel čas.

Tentokrát autor zvedl a oprášil příběhy, které se jiným spisovatelům zdály malé, nepodstatné a vůbec tvořené neliterární materií. A udělal z nich úsměvné, smutné a třeba i drsné portréty

ostravských lidíček. Šuleř si nevymyslí, ti lidé tady skutečně žili, jejich příběhy jsou známy, psaly o nich noviny, jsou zaneseny v policejních hlášeníh, pověsti o nich se šířily v debatách u hospodských stolů. Autor ovšem ostravské příběhy dotáhl, s uměleckou licencí dotvořil, dokreslil. Příběhy o státu Halda, tedy o žebřících, alkoholících, zlodějích a sociálních vyděděncích, kteří žili na haldách, kde se vylévala žhavá struska a bylo teplo i v zimě. O Cicině, kolotočové princezně, o havíři Boturovi a podobně. Je zajímavé, že větší část knihy tvoří příběhy z doby budování socialismu, což se ale dá pochopit, Šuleř většinu života, hlavně toho spisovatelky tvůrčího, prožil v této době a zná ji jako své boty. Jsou zde vykresleny i příběhy z doby husákovské normalizace.

Nakladatelství Montanex přišlo před koncem roku 2008 s opravdu pěknou knihou o našem městě.

(an)

Librex

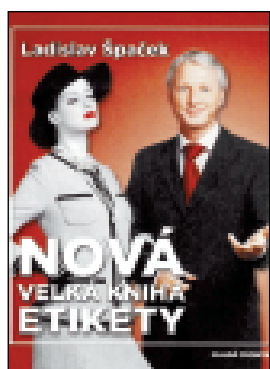
9. 1. v 17.00 hod. Jan Cimický – **Stopami dláždění Mademoiselle Paris**. Křest knihy – beseda – autogramiáda. Sbírká veršů nijak neskrývá milostnou emoci, zážitky mnoha procházek, které zanechaly hluboký zážitek a detailní vzpomínku. Ve vzácné souhrně tu verše básníka dotváří kresby dalšího milovníka Paříže – Jana Antonína Pacáka. Knihu pokřtí prezidentka Aliance Française MUDr. Zdeňka Typovská a ředitel Xavier Lavry.

13. 1. v 17.00 hod. Šlechtic podnikatelem, Podnikatel šlechticem. Ostravská univerzita, křest knihy, beseda a autogramiáda. Knihu pokřtí prof. PhDr. Jiří Malíř, CSc. – MU Brno.

14. 1. v 17.00 hod. Roman Makarius a Petr Faster – **Memento důlních nehod v českém hornictví**. Důlní havárie jsou sice tragickou, avšak neodmyslitelnou součástí hornictví (prof. JUDr. ing. Roman Makarius, CSc.). Křest knihy, beseda, autogramiáda – knihu pokřtí představitel VŠB-TU Ostrava.

20. 1. v 17.00 hod. Simona Monyová – **Matka v koncích**. Křest knihy, beseda a autogramiáda. Základním omylem většiny matek je domněnka, že se zvyšujícím se věkem by měly zmoudřet a výchovu potomků zvládat snadněji. Ve skutečnosti však jde pouze o to, aby si každá matka dokázala zachovat aspoň tolik rozumu, kolik měla, než svoje děti počala. Knihu pokřtí předsedkyně Fanklubu autorky.

23. 1. v 17.00 hod. Ladislav Špaček – **Nová velká kniha etikety**. Beseda a autogramiáda. Univerzální průvodce různými společenskými událostmi vychází ze soudobého pojetí etikety a protokolu. Je nezbytným průvodcem pro školu, úřad i rodinu.

Poslední knihou Ladislava Špačka, mluvčího posledního československého a prvního českého prezidenta Václava Havla, je Nová velká kniha etikety. Na 328 stranách s četnými ilustračními fotografiemi je univerzálním průvodcem nejrůznějšími společenskými událostmi. Seznamuje čtenáře se všemi formami společenského styku a množstvím informací a rad překonává všechny dosud vydané příručky společenského chování. Poskytuje praktické návody, jak se chovat ve společnosti, v kanceláři, na ulici i doma, jak správně stolovat, jak se oblékat, jak se chovat na recepci, jak jednat se zahraničními partnery a dostává se takových podrobností, jako je třeba uvázání uzlu na kravatě. Je nezbytnou pomůckou pro školu, úřad, firmu i rodinu. Kniha má dvojnásobný rozsah oproti poslední autorově „Velké knize etikety“. Je k dostání ve všech knihkupectvích a vůbec nevádí, jestli jste ji nestačili koupit pod stromeček. Aktuální bude ještě desetiletí...

(da)

Besedy

Galerie výtvarného umění v Ostravě ve spolupráci s Markem Zágorou připravila cyklus přednášek o uměleckých dílech středověku, která vypoovídají o dobovém způsobu života. Mgr. Marek Zágora, narozený 1976 v Ostravě, je externí doktorand katedry historie Ostravské univerzity. V současné době pracuje jako učitel na Gymnáziu a SOŠ v Orlově-Lutyni. Zabývá se středověkou každodenností a vizuálními prameny jako zdrojem informací o životě středověké společnosti.

Přednášky probíhají až do června 2009 v badatelné knihovny GVUO vždy druhé úterý v měsíci. Vstup je zdarma.

Vévodovy rukopisy

V úterý 13. ledna v 16 hodin je na řadě přednáška na téma Vévodovy rukopisy.

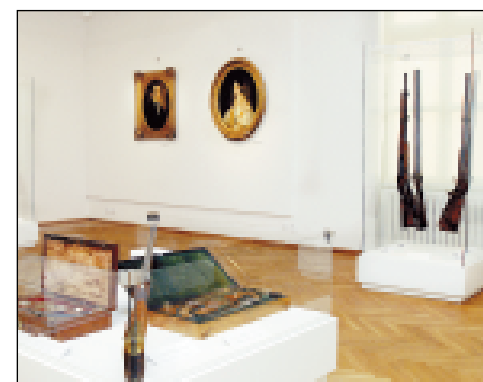

Vévodovy rukopisy jsou svědectvím o pestrosti života ve středověku a také sondou do dobového myšlení. Jean, vévoda z Berry († 1416), jeden z největších mecenášů přelomu 14. a 15. století, byl proslulý svou láskou k nádherným rukopisům, které nechával zhotovovat nejen pro sebe, ale dával je často také darem. Beseda představí ty nejznámější v čele s „nejkrásnějším rukopisem 15. století a středověku vůbec“ Les Très Riches Heures de Duc de Berry, z něhož jsou známy hlavně iluminace k jednotlivým měsícům roku.

Galerie výtvarného umění
Dům umění, badatelna knihovny
Poděbradova 1291/12, Ostrava 1
Tel: 596 112 566, www.gvuo.cz

Historické pušky

Historie puškařské firmy Lebeda se nazývá výstava v Ostravském muzeu, která potrvá až do 22. února.

V průběhu výstavy si mohou návštěvníci prohlédnout přes 60 kusů zbraní nejslavnější české puškařské firmy 19. století. Zbraně, které byly vyrobeny ve 20. až 80. letech 19. století na výstavu zapůjčilo 9 institucí z celé republiky.

Ostravské muzeum realizovalo před dvěma lety výstavu Revolvery a pistole v proměňácích doby. Výstava byla velmi úspěšná, a proto se k této zajímavé tematice vrátilo.

Ostravské muzeum
Masarykovo nám. 1, Moravská Ostrava
Tel.: 596 123 760, www.ostrmuz.cz

Výstavy

Vzpomínka na A. Slívu

Přesně v půlce ledna začne v Chagallu výstava Antonína Slívy. Potrvá až do 18. března.

Antonín Slíva (1919–1989) pracoval dlouhá léta jako propagační výtvarník v Ostravě (VŽKG Ostrava, Vratimovské papírny). Věnoval se kresbě a malbě, tematicky portrétům, zátiším a především krajině Ostravska, Beskyd a Jeseňáků. Pro podnikové noviny VŽKG Jiskra vytvořil velké množství ilustračních kreseb, především portrétů pracovníků.

Výtvarné centrum CHAGALL, Autorská síň Repinova 16, Moravská Ostrava
Tel.: 596 124 344, www.chagall.cz

Dřevěné fantazie

Do 16. ledna je k vidění v Galerii 7 výstava dřevěných plastik Vlastimila Dvořáka, které vás přenesou do světa bájí a mýtů.

Umělec se narodil v roce 1946 a v současné době žije v Rázové u Bruntálu. Studoval uměleckoprůmyslovou školu, obor nástěnná malba. Láska k práci se dřevem u něj ale zvlášť. Dnes má za sebou více než 30 let praxe ve výtvarné činnosti – zpracovával grafické návrhy, velkoplošné reklamy, pracoval se dřevem, vyráběl drobné i monumentální plastiky. Jeho práce jsou umístěny ve sbírkách v tuzemsku i zahraničí. Největším dílem je šest metrů vysoký pylon umístěný na hřbitově v Ostravě-Polance.

Galerie 7, Chelčického 7, Moravská Ostrava
Tel.: 596 121 937

Marian Meško – obrazy

Do 11. února představuje Galerie Magna díla slovenského umělce Mariana Meška (1945). Malíř a pedagog žije a pracuje v Bratislavě. Samostatně vystavuje od roku 1971, do roku 1989 však programově odmítá účast na jakémkoliv oficiální výstavě. Nyní působí jako pedagog.

Galerie Magna, Bieblova 3, Ostrava
Tel.: 596 112 839, www.magna.cz

Moravská krajina

15. ledna skončí v Galerii S výstava olejů Jana Hladkého.

Autor se výtvarně tvorbě věnuje od dětství, přestože nakonec vystudoval úplně jiné, než výtvarné, obory. Cítí se být realistickým tvůrcem a maluje jen to, co osloví jeho srdce...

Galerie S, Nádražní 104, Moravská Ostrava
Tel.: 596 124 812

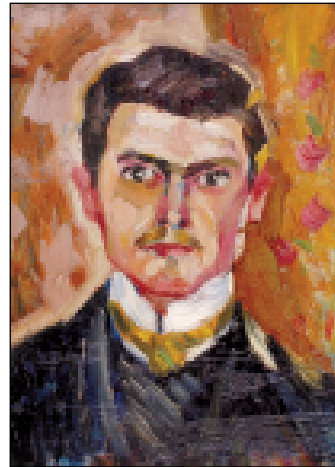
Helga Bergerová

Až do konce ledna vystavuje Galerie Thálie díla Helgy Bergerové. Umělkyně nikdy nebyla v žádné organizaci ani umělecké skupině. Je sama sebou – maluje, sochaří a kreslí. Kromě své tvorby zasvětila svůj život divadlu, ve kterém temnou scénu oživuje barevnými reflektory. Malovala v polovině Evropy, kterou procestovala a její obrazy jsou všude tam, kde byla. A dokonce i v USA, kde ještě nebyla...

Galerie Thálie, Divadlo Antonína Dvořáka Smetanova nám. 1, Moravská Ostrava
Tel.: 596 276 420, www.ndm.cz

Unikátní originály v Domě umění

Od prosince 2008 probíhá v ostravském Domě umění největší výstava moderního umění v České republice – s unikáty ze soukromých sbírek a díly miliardových hodnot! Shrnuje vývoj českého moderního umění přelomu 19. a 20. století, který byl poznamenán nebývalým tvůrčím kvásem...

Václav Špála, autoportrét.

Výstava Sváry zření 1890 až 1918 (Fa-zety modernity na přelomu 19. a 20. století) je unikátním počinem Galerie výtvarného umění v Ostravě. Poprvé v tuzemsku se totiž podařilo shromáždit na jedno místo, v jednom čase a v koncentrované podobě díla čtyř desítek představitelů českého moderního umění přelomu 19. a 20. století, včetně prací běžně uložených za dveřmi soukromých, veřejnosti nepřístupných sbírek.

Sváry zření zdůrazní vymezená léta jako vnitřně se prorůstající útvar, plný napětí a střetů. Do těsného sousedství vstupují práce, jež by se za jiných okolností vedle sebe neobjevily.

Návštěvník výstavy tak pronikne do mimořádně plastického a jedinečného odkazu české výtvarné kultury, jejíž význam přesáhl hranice tehdejšího Rakousko-Uherska.

Podle ředitele Galerie výtvarného umění v Ostravě Jiřího Jůzy je tato výstavní akce nejnáročnějším a nejrozsáhlejším projektem v historii GVUO, na němž se spolupracovalo s pěti desítkami institucí a soukromými sběrateli. „K nejvýznamnějším pracím z privátních sbírek patří Dvojník Bohumila Kubišty (1911). K vidění ale jsou také běžně nevystavované kresby Aloise Bílka. Vrcholem výstavy je pak zcela jistě panoramatický obraz Antonína Slavička Praha od Ládví (1908), který je ukázkou autorova pojetí impresionismu. Umělecká hodnota vystavovaných děl je nevyčíslitelná, teoretická se pohybuje kolem čtyř miliard korun,“ prozradil Jiří Jůza.

Ostrava se stala místem konání jedinečné výstavy díky tomu, že má kvalitní sbírkový fond

moderního českého umění – čítá 4 000 děl. „Díky tomu jsme se také rozhodli jako sponzor vstoupit do dění v krajské galerii. Ostravské publikum si zaslouží být odměněno kulturní akcí evropského formátu. A ten tato výstava rozhodně má,“ doplnil generální ředitel společnosti Vítkovice Holding Jan Světlík, která na uspořádání akce výrazně finančně přispěla.

Souhrnně lze říci, že dosud největší výstava českého moderního umění je přehlídkou tuzemského impresionismu a symbolismu, dekadence a expresionismu, kubismu a civilismu přelomu 19. a 20. století. I laické veřejnosti jsou známa jména jako Antonín Slaviček, Bohumil Kubišta, Václav Špála, Josef Čapek či Jan Zrzavý. Neprávem však dosud nebyli dostatečně popularizováni Eugen von Kahler, Wenzel Hablik, August Brömse a Jan Autengruber. Přitom např. Černoška (1911) Eugena von Kahlera je jednou z perliček výstavy.

Širokému publiku by podle odborníků mohla vést z m i n ě n ých obrazů učitelské šance seznámit se s přípravnými studiemi a definitivním obrazem Písaři na Seině (1907) od zakladatele abstraktního malířství Františka Kupky, který dlouhou dobu vlastnil prezident Edvard Beneš.

Vzhledem k vystaveným unikátům je vstupné více než přijatelné! Normální vstupenka stojí 100 Kč, zlevněná (důchodci, děti a mládež do 18 let, studenti a držitelé průkazů ISIC, ITIC, GO 26, ZTP, KPVU, ČSOP) přijde jen na 20 Kč, hromadné návštěvy škol zaplatí na osobu 10 Kč, skupiny nad 10 osob 70 Kč, rodinné vstupné stojí 100 Kč.

Vedle toho se galerie snaží zpřístupnit výtvarné umění široké veřejnosti i jinak – od října umožňuje každou středu volný vstup. (fu)

Výstavní sály otevřeny: úterý – sobota od 10.00 do 13.00 a od 13.30 do 18.00 hodin.

Galerie výtvarného umění v Ostravě – Dům umění, Jurečkova 9, Ostrava 1
Tel.: 596 112 566

Bohumil Kubišta, Dvojník.

GALERIE NA CHODBĚ

Přijměte pozvání na poslední výstavu fotografických autorů

PhDr. Alice Gregorčíkové

Vernisáž: 13. ledna 2009 v 17.00 hodin
a názvem

POSLEDNÍ POHLEDY - ROZLOUČENÍ

Vernisáž uvede PhDr. Petr Pavlíček, ředitel Výtvarného centra Chagall

Vystoupí: Služební JKD

Galerie Na chodbě, p.ř. ZŠ Ostrava, Gajdošova 8,
příspěvková organizace, Moravská Ostrava,
Tel.: 596 627 640, www.zsg.cz, zsg@zsg.cz, ekonomka@zsg.cz

Poslední akce od 10.00 do 18.00 hod., výstava po celý den 1. 2. 2009.

Ostravěnkou hraje zvonkohra na Staré radnici

Posledního setkání jubilatů (přinesli jsme o něm informaci v prosincovém Centru) se zúčastnil i Jan Vala, jehož otec je autorem jedné z nejhezčích písní o našem městě. Přinášíme historii jejího vzniku.

Jmenuje se Ostravěnka a poprvé zazněla před Vánocemi roku 1941 v koncentračním táboře Oranienburgu. Jejím autorem je zřejmě nejznámější předválečný moravskoostravský vinárník a písničkář Jan Vala. Je to smutná vánoční píseň plná stesku. Je tak populární, že se dostala i do repertoáru zvonků ve věži staré radnice na Masarykově náměstí.

Jan Vala byl známou ostravskou postavou konce třicátých let minulého století. Na Nádražní ulici provozoval známou Jugoslávskou vinárnu (existuje dodnes), což byl tehdy prvotřídní podnik. V něm se scházeli umělci, z herců a zpěváků namátkou (když hráli v Ostravě) Hana Vítová, Ljuba Hermanová, Zora Rozsypalová, později Josef Kobr, Lubomír Tokoš, Jára Pospíšil, Jaroslav Vojta, Ivo Židek či Beno Blachut. Z malířů třeba Josef Dobeš, Jan

Slaviček, Helena Salichová, Valentin Držkovic, Oldřich Lasák, Vilém Wünsche, Otakar Kubín. Přicházely i další intelektuální veličiny, například Vojtěch Martínek, známý ostravský profesor Leopold Vrla, Fran Směja a další.

Syn Jan Vala vzpomíná: „Jednou si tatínek dělal z Hitlera legraci tak, že si dal pod nos hřeben a zvedl ruku k nacistickému pozdravu. Gestapo ho odvedlo 4. září 1939 a skončil v Oranienburgu, pobočce koncentračního tábora Sachsenhausen. Bylo tam více Ostravanů, třeba profesor Rudolf Tlapák (někdejší ředitel Matičního gymnázia), doktor Houdek, ostravský malíř a štamgast z vinárny Josef Dobeš, redaktor Karel Fiala, Josef Pekárek. Mezi spoluvězni byl i malíř Josef Čapek, pozdější prezident Antonín Zápotocký a další.“

Jan Vala získal v koncentráku kytaru tak, že mu ji těsně před popravou věnoval jeden francouzský student. Na ní pak hrával pro vězně české i moravské lidovky, ale i písničky, které sám složil. Například Když je ve Štramberku pouť. To už jen vzpomínal na dobu, kdy ho List paní a dívek nazval moravským Chevalierem.

V roce 1945 namaloval ostravský malíř a Valův přítel Josef Dobeš obraz chvíle, kdy na pochodu smrti najednou oranienburští vězni zjistili, že strážé uprchly a oni jsou svobodní. Ústřední postavou na obraze je Honza Vala se svou kytarou, jak hraje a zpívá. Z dalších osobností je na obraze pozdější prezident republiky Antonín Zápotocký. Kritici Dobešovi vyčítali nejen nepřilíh přehrávané umělecké ztvárnění, ale i velmi nepravděpodobné reálie. Termín pochod smrti se na obraze spíše jako piknik.

Když Jan Vala složil Ostravěnkou a zahrál ji na darované kytáře, stala se okamžitě nejpopulárnější písní lágru. Dokonce němečtí strážci se dožadovali, aby se zpívala „Ostrolenka“. Oblíbili si ji Dánové, Norové i Francouzi.

V polovině června 1945 se Jan Vala vrátil do Ostravy a znovu otevřel Jugoslávskou vinárnu. Ostravěnka se v ní pak zpívala a různí muzikanti si ji opisovali. Hodně se hrála díky Tomáši Hančlovi v Ostravském rozhlasu. (na)

R E P R E I N .

O s t r a v ě n k a

Klub Atlantik

Čs. legií 7, Ostrava, tel.: 599 527 110
www.klubatlantik.cz, www.ckv-ostrava.cz

12. 1. v 18.00 hod. Shakespearovy Slavné dialogy. Divadelní představení souboru A studio při klubu Atlantik.

13. 1. v 18.00 hod. Tanzanie – Kilimanjaro – střecha Afriky. Výstup na Mt. Meru a Uhuru Peak – nejvyšší hory Afriky, setkání s Masaji, putování za zvířaty do n. p. Serengeti, Ngorongoro, Lake Manyara, Amboseli a Tsavo. Cestopisná přednáška Libora Bednáře ve spolupráci s CK Adventura.

14. 1. v 17.00 hod. Od našich nejmenších až po studenty. Vernisáž výstavy žáků ZUŠ Edvarda Randa ve Slezské Ostravě.

15. 1. v 18.00 hod. Libor Bednář – Z Pekingu Tibetem a Nepálem do Indie. Z Pekingu do Xi-anu („Hliněná armáda“), Chengdu (chovná stanice pandy velké), Lhasy – hlavní město Tibetu (Potála – sídlo Dalajlámy, nejposvátnější chrám Džokhang), náhorními planinami tajemného Tibetu s vyhlídkou na M. Everest přes nejvyšší sedla světa do hlavního města Nepálu Kathmándú. Letecky do Váránasí (nejposvátnější město hinduistů), prohlídka nejkrásnější stavby světa Thaj Mahal v Agře a muslimské památky v Dillí. Cestopisná přednáška Libora Bednáře ve spolupráci s CK China Tours.

16. 1. v 19.00 hod. Buddhismus v moderním světě. Přednáška učitelky Petry Jarošové.

19. 1. v 18.00 hod. Shakespearovy Slavné dialogy. Divadelní představení souboru A studio při klubu Atlantik.

20. 1. v 18.00 hod. Otevřená radnice Moravské Ostravy a Přívozu. Pravidelné setkávání občanů s vedením radnice. Téma: bezpečnostní situace v centru Ostravy.

21. 1. v 18.45 hod. Kouzlo pohybu s Miss Cosmetic. Břišní tance, relaxace.

22. 1. v 15.00 hod. Setkání seniorů a zdravotně postižených na téma: Výtvarné umění je také i pro dříve narozené.

22. 1. v 18.00 hod. Mexiko, Guatemala – země Aztéků a Mayů. Mexico City – jedno z největších světových velkoměst, pyramidy v Tule a Tehotihuacanu, nejvyšší hora Mexika – Citlaltépetl (P. Orizaba), olmécká kultura, mayská města na Yucatanu (Chitzen Itzá, Palenque, Uxmal, Coba), překrásné pobřeží Karibiku, Guatemala – členem po řece Usumacintě do Tikalu, Livingstone – garifunská kultura, Lago Atitlán, Antigua město mezi sopkami, vodopády v Chiapasu.

28. 1. v 18.00 hod. Kouzlo pohybu s Miss Cosmetic. Břišní tance, relaxace.

29. 1. v 18.00 hod. Korsika. Kalisté, znamená „Nejkrásnější“ neboli „Toulky po Korsice“. Cestopisná přednáška Ivo Petra.

31. 1. v 19.00 hod. Klub Parník. Národní a „mezinárodní“ improvizální show. Vystoupí Ostružiny, Praliny a asi Francouzi.

Výstavní síň Sokolská

Sokolská 26, Ostrava, tel.: 596 138 937
www.ckv-ostrava.cz

Otevřeno pondělí až pátek 10.00–17.00 hod.

Kowolowski: Simulakrum

Vedoucí ateliéru malby na ostravské Fakultě umění se věnuje malbě, performanci, instalaci, videu a kurátorské i kritické činnosti. Výstava bude zahrnovat obrazy, doplněné instalací a videoprojekcí z posledního roku. Projekt bude koncepčně poodhalovat otázky simulací a simulákra, vztahů v globalizovaném světě, jak to pojmenoval francouzský filosof Baudrillard. **Výstavní síň 8. 1.–13. 2. 2009.**

Klub Parník

Sokolská 26, Ostrava, tel.: 596 138 936
www.klubparnik.cz, www.ckv-ostrava.cz
Předprodej po–pá 10–17 hod. Rezervace vstupenek on-line. Začátky pořadů ve 20.00 hod., pokud není uvedeno jinak.

Při koncertech a jiných akcích je od 1. září striktně zakázáno kouřit! Takřka 90 procent diskutujících tento zákaz podpořilo i na webových stránkách Parníku. Klub má bezbariérový přístup a bezplatný internet.

14. 1. Sunny Flower. Koncert.

15. 1. The Gizd Q. Jazz.

16. 1. Moribundus. Blues.

21. 1. v 19.00 hod. Johanky z parku + Přestupný rock. Dvojkonzert ostravských kapel.

22. 1. Combo Zbyška Brzusky. Swing.

23. 1. Joe After Trio. Jazz.

26. 1. v 19.00 hod. LR Cosmetic Big Band. Swing.

27. 1. 70 fláků Richarda Krocza st. Vystoupí: Věra Špinarová s kapelou Adama Pavlíka, Ruda Březina, Pepa Streichl, Buty.

28. 1. v 18.00 hod. Koncert pro bílou holubici. Vzpomínkový večer na písničkářku Nikol Kantorovou, pořádá Múzičká škola Ostrava-Mariánské Hory.

29. 1. Drive Wave. Jazz.

30. 1. Boris Band Combination. Jazz.

31. 1. v 19.00 hod. Národní a „mezinárodní“ improvizální show. Vystoupí Ostružiny, Praliny a asi Francouzi. Pořádá klub Atlantik.

Kulturní zařízení Gama

Gen. Píky 13a, Ostrava
tel.: 596 611 760, www.ckv-ostrava.cz

7. 1. v 9.00 a 11.00 hod. Máte problém? Jen klid! Malovaná poradna ilustrátora Adolfa Dudka. MIMO

7. a 14. 1. v 9.30 a 10.15 hod. ...a co bude dál? Díl třetí: Středověk. Hrady, rytíři a čest.

7., 14. a 21. 1. v 15.00 hod. Sport v akci! Turnaje v ping-pongu pro holky a kluky.

8. a 9. 1. v 9.00 a 10.45 hod. MissDance. Holčičí pohybové studio. MIMO

13. 1. v 8.00 a 10.30 hod. Internetová kriminalita. Forma propagace fašismu, poškozování webových stránek, vydírání.

15. a 16. 1. v 9.00 a 10.45 hod. Haudujudu, kámo. Veselá angličtina pro nejmenší. MIMO

20. 1. v 8.00 a 10.00 hod. Neonacismus. Kořeny a vznik, ideologie, nadvládá rasy.

21. 1. v 9.00 a 10.30 hod. Ptáčkové v zimě. Daleké cesty anebo přezimování?

27. 1. v 9.00 a 10.30 hod. Holocaust. Útlak židovského obyvatelstva, koncentrační tábory, vyhlazovací tábory smrti.

29. 1. v 9.00 a 10.00 hod. Doktorská pohádka. Zdalipak se doktorům podaří léčit?

30. 1. v 10.00 hod. Barevná vysvědčení. Známkování v malování.

Výstava – AVE ART – Rožnovské momenty.

Pořádáme kurzy pro děti a dospělé:

Jazykové – angličtina.

Hudební – kytara, flétna, keyboard.

Pohybové – břišní tance, zdravotní cvičení.

Pokud se ve vaší poštovní schránce neobjeví náš zpravodaj Centrum, informujte nás: tel. 599 442 165 – kancelář starosty, poštou, e-mailem – adresy najdete na straně 2 vlevo nahoře.

Minikino

Kostelní 3, Ostrava – tel.: 599 527 851

Pokladna kina: vždy 45 minut před začátkem představení. Rezervace vstupenek on-line www.minikino.cz, www.ckv-ostrava.cz

Začátky představení v 19.00 hodin.

Pro děti v sobotu a neděli v 16.00 hod. pro seniory v 15.00 hod. (pokud není uvedeno jinak).

5.–6. 1. Dvanáct (Rusko 2007)

7.–9. 1. Umírající zvíře (USA 2008)

10.–12. 1. Sestra (Česko 2008)

13. 1. Filmový klub. Velké ticho (Německo, Francie, Švýcarsko 2005) **Pozor začínáme v 18.00 hodin!!**

14.–16. 1. Fígle (Polsko 2007)

17.–19. 1. Nestyda (Česko 2008)

20. 1. Filmový klub. Poustevna, das ist Paradies! (Česko 2007)

21.–23. 1. Mamma Mia! (VB, USA 2008)

24.–26. 1. Tokio! (Jižní Korea, Japonsko, Francie, Německo 2008)

27. 1. Filmový klub. Čas umírat (Polsko 2007)

28.–30. 1. Králova přízeň (Velká Británie 2008)

31. 1.–1. 2. Vicky Kristina Barcelona (USA, Španělsko 2008)

PRO DĚTI

10.–11. 1. Madagaskar 2 (USA)

17.–18. 1. (Ne)šťastné až na věky (Německo)

24.–25. 1. Dobrodružství Robinsona Crusoe, námořníka z Yorku (Československo)

31. 1.–1. 2. Čarovné lyže (Československo)

KINO SENIOR

8. 1. v 15.00 hod. Umírající zvíře (USA 2008)

15. 1. v 15.00 hod. Fígle (Polsko 2007)

22. 1. v 15.00 hod. Mamma Mia! (VB, USA 2008)

29. 1. v 15.00 hod. Králova přízeň (Velká Británie 2008)

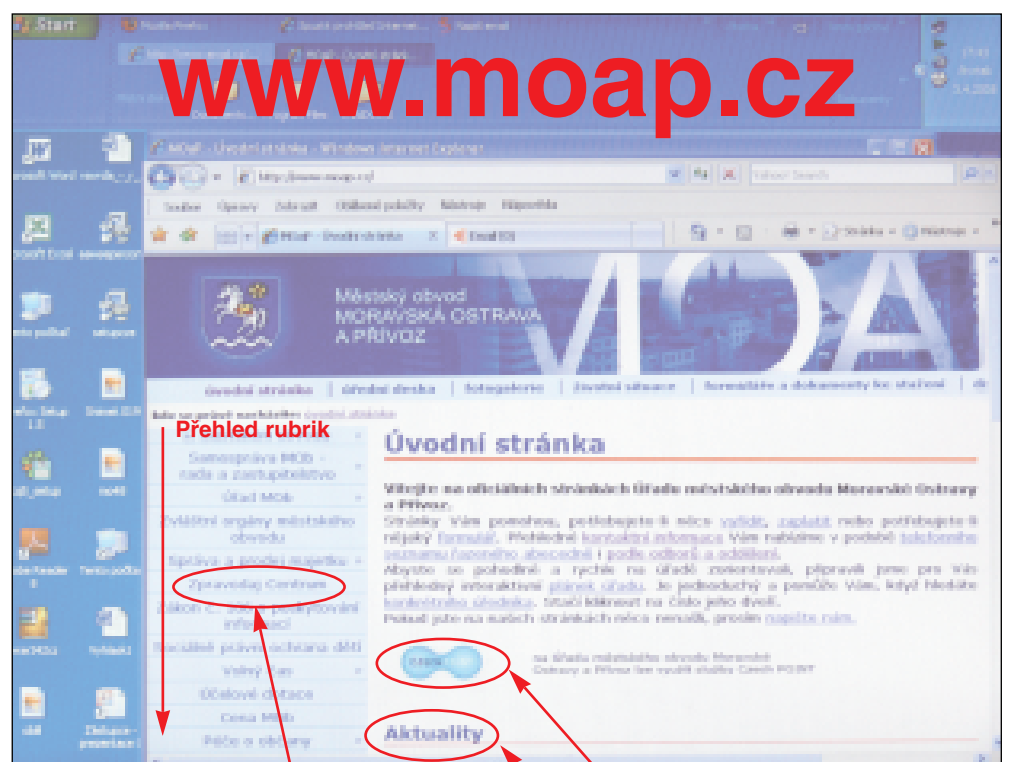

Hvězdice zdobí vstup do pěší zóny

Novou dominantou vstupu do centrální městské pěší zóny na spojnici ulic Reální a Poštovní je od 9. prosince bronzová plastika s názvem Hvězdice. Jejím autorem je akademický sochař Čestmír Suška, jeden ze zakladatelů slavné výtvarné skupiny Tvrdohlaví.

Hvězdice vysoká 135 cm spočívá na železobetonovém základu, k němuž je přichycena ocelovými trny. Spolu s dalšími objekty moderního umění, k nimž patří v centru Ostravy např. Socha pro Ostravu k novému tisíciletí v Husově sadu autora Mariuse Kotrby nebo plastika Úsvit, kterou vytvořil ze skla, laminátu a kovu před Domem umění Lukáš Rittstein, je výrazným oživením veřejných prostranství našeho obvodu.

Čestmír Suška umístí v Ostravě také další ze svých plastik – náměstí Dr. Brauna ve Svinově zdobí dva metry dlouhá bronzová Ježovka. Autor v posledních letech proslul prací s nevěšnými nástroji i materiály – velký ohlas si získala např. jeho výstava v tovární hale pražského Karlína, kde představil staré pivovarnické cisterny, do nichž vyřezával různorodé vzory autogenem a plazmovou pilou.

1. Do prohlížeče napište naši adresu www.moap.cz

Na úvodní stránce najdete: 1. CZECH POINT – klikněte zde.

2. Zpravodaj CENTRUM v obrazové podobě PDF – klikněte zde.

3. Aktuality – Aktuální informace z Moravské Ostravy a Přívozu včetně fotografií – klikněte zde.

V Klubu Parník, Minikino kavárně a Klubu Atlantik je bezplatné připojení wi-fi (přineste si notebook s sebou a můžete surfovat po internetu. Přestěhujte si svou kancelář!)

Čtenáři Knihovny města Ostravy mají možnost bezplatného použití internetu v čítárně – 28. října 289/2, po–so, a v pobočce na náměstí sv. Čecha 474/7 v Přívoze, po, út, čt, pá.

Nezaregistrovaní čtenáři zaplatí za libovolně dlouhé připojení pouze 10 Kč.

Další informace o kultuře ve městě Ostravě přináší: **Ostravský informační servis, s.r.o.** – www.ostravainfo.cz, **Měsíčník Program** – www.epprogram.cz, **Ostravský kulturní server** – www.zulu.cz, **Divadlo Petra Bezruče** – www.bezrucy.cz, **Komorní scéna Aréna** – www.divadloarena.cz, **Galerie Chagall** – www.chagall.cz, **Galerie Budoucnost** – www.galeriebudoucnost.cz, **Antikvariát a galerie Fiducia** – www.antikfiducia.com, **Galerie Beseda** – www.galeriebeseda.cz, **Nová Akropolis** – www.akropolis.cz, **Boomerang** – www.zulu.cz/boomerang, **Fabric** – www.fabric.cz, **Dům dětí a mládeže Ostrčilova** – www.volny.cz/ddamoo, **Knihovna města Ostravy** – www.kmo.cz,

Hornické muzeum Landek – www.muzeumokd.cz, **Národní divadlo moravskoslezské** – www.ndm.cz, **Janáčkov konzervatoř** – www.jko.cz, **Janáčkov filharmonie Ostrava** – www.jfo.cz, **Divadlo loutek Ostrava** – www.dlo-ostrava.cz, **Ostravské muzeum** – www.ostrmuz.cz, **Ostravské výstavy** – www.cerna-louka.cz, **Galerie 7** – [www.galerie7.cz, **Dům kultury města Ostravy** – \[www.dkmoas.cz\]\(http://www.dkmoas.cz\), **Centrum kultury a vzdělávání** – \[www.ckv-ostrava.cz\]\(http://www.ckv-ostrava.cz\), **Internetový kulturní server 365 dní** – \[www.365dni.cz\]\(http://www.365dni.cz\), **Galerie výtvarného umění v Ostravě** – \[www.gvuostrava.cz\]\(http://www.gvuostrava.cz\), **Galerie Magna** – \[www.magna.zde.cz\]\(http://www.magna.zde.cz\)](http://www.galerie7.cz)

kam v centru
programový a kulturní zpravodaj Moravské Ostravy a Přívozu

Programový a kulturní zpravodaj Kam v centru je součástí zpravodaje Moravské Ostravy a Přívozu Centrum. V městské části

Moravská Ostrava a Přívoz je distribuován do poštovních schránek všech domácností. Redakce: v.vavrda@seznam.cz. Na tuto internetovou adresu zaslejte i své kulturní tipy.